

چگونه استقلال بانک مرکزی بر ثبات مالی اقتصاد در کشورهای بازارهای نوظهور اثرگذار است؟

مهدی یزدانی^۱

استادیار گروه اقتصاد، دانشگاه شهید بهشتی

سید کمیل طبیبی^۲

استاد گروه اقتصاد، دانشگاه اصفهان

نفیسه یزدانی^۳

کارشناس ارشد توسعه اقتصادی، دانشگاه اصفهان

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۸/۲۸ تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۲/۲۰

چکیده

اقتصاددانان عقیده دارند که بانک مرکزی علاوه بر تعهد در مورد ثبات قیمت‌ها، برای ثبات مالی در سطح کلان اقتصاد نیز باید تمهیداتی را در نظر بگیرد. در مطالعات موجود بحث می‌شود که استقلال بانک مرکزی علاوه بر نقش آن در ثبات قیمت‌ها، موجب تسريع ثبات مالی می‌شود، به گونه‌ای که استقلال بانک مرکزی در مورد قاعده‌مند بودن این نهاد در برابر دولت و هم‌چنین نظارت‌های موثر این نهاد در برابر بخش صنعت (استقلال نظارتی و قاعده‌مند)، برای دست‌یابی و حفظ ثبات بخش مالی اقتصاد ضروری است. این مطالعه رابطه بین استقلال بانک مرکزی و برخی از شاخص‌های ثبات مالی را با استفاده از یک الگوی داده‌های ترکیبی پویا (Dynamic Panel Data) طی دوره ۱۹۸۰–۲۰۱۲ در برخی از کشورهای نوظهور ارزیابی کرده است.

نتایج حاصل از برآش الگو نشان می‌دهند که متغیر استقلال بانک مرکزی اعم از سیاسی، اقتصادی و کل، موجب کاهش بی‌ثباتی مالی در کشورهای مورد بررسی شده است. علاوه بر این، در مورد متغیرهای

۱- نویسنده مسئول:

Ma_yazdani@sbu.ac.ir

۲- sk.tayebi@ase.ui.ac.ir

۳- Nafiseh157@yahoo.com

کنترلی نیز انتظارات نظری تأیید شده است.

واؤه‌های کلیدی: استقلال بانک مرکزی، ثبات مالی، استقلال نظارتی و قاعده‌مند، الگوی داده‌های

ترکیبی پویا

طبقه‌بندی JEL : C22, E52

۱- مقدمه

اکثر بانک‌های مرکزی علاوه بر تعهد نسبت به برقراری ثبات قیمت‌ها، مسئولیت‌هایی را نیز در قبال ثبات مالی در اقتصاد بر عهده دارند (Das et al, 2004). ثبات بخش مالی به کار کرد یکنواخت و هموار اجزاء مختلفی از سیستم مالی از قبیل نهادهای مالی، بازارهای مالی و سیستم‌های پرداخت و تسویه‌پذیر مالی بستگی دارد (Cihak, 2007; Oosterloo and De Haan, 2007).

علاوه بر این اکثر ادبیات اقتصادی نیز تأکید بر استقلال بانک مرکزی^۱، نسبت به ثبات قیمت‌ها دارند (Klomp and De Haan, 2009; Meade and Crowe, 2007; Cukierman, 2008). هم‌چنین طبق ادعای کوئینتاين و تیلور (Quintyn and Teylor, 2003)، استقلال بانک مرکزی در مورد قاعده‌مند بودن این نهاد در برابر دولت و هم‌چنین نظارت‌های مؤثر این نهاد در برابر بخش صنعت (استقلال نظارتی و قاعده‌مند^۲) برای دست‌یابی و حفظ ثبات بخش مالی اقتصاد ضروری است (Teylor and Quintyn, 2003). با این وجود شواهد زیادی وجود دارد که بیان می‌کند استقلال بانک مرکزی (CBI) ارتباط مثبتی با ثبات مالی دارد (Garica and Del Rio, 2003).

(Cihak, 2007).

در این مطالعه سعی خواهد شد که اثر استقلال بانک مرکزی بر ثبات مالی در قالب الگوی داده‌های ترکیبی پویا در برخی از کشورها نوظهر مورد ارزیابی قرار گیرد و تلاش این مقاله در این است که معیارهای متفاوتی از ثبات مالی در نظر گرفته شود. در تحلیل‌های موجود،

۱- Central Bank Independence

۲- Regulatory and Supervisory Independence

شاخص‌های بحران بانکی و هم‌چنین سایر متغیرهایی که نشان دهنده عدم ثبات در سایر بخش‌های سیستم مالی هستند، در نظر گرفته شده است.

اطلاعات مربوط به استقلال بانک مرکزی نیز از مطالعه آرنونه و همکاران (Arnone et al, 2007)، استخراج شده است که در آن، یک شاخص در مورد استقلال بانک مرکزی برای اکثر کشورها در اوخر دهه ۱۹۸۰ و ۲۰۰۳ ساخته شده است. این شاخص براساس متداول‌تری پیشنهاد شده به وسیله گریلی و همکاران (Grilli et al, 1991) پایه گذاری شده است که بین حاکمیت و استقلال سیاسی (توانایی بانک مرکزی در انتخاب اهداف سیاست پولی) و حاکمیت و استقلال اقتصادی (توانایی بانک مرکزی برای انتخاب ابزارهای مورد نیاز) تفاوت قائل شده است. با استفاده از اطلاعات در مورد اصلاح و بازسازی قانون بانک‌های مرکزی که توسط آکموگلو و همکاران (Acemoglu et al, 2008) ارائه شده است نیز سعی شده که شاخص *CBI* برای سال‌های غیر از اوخر دهه ۱۹۸۰ و ۲۰۰۳ که توسط آرنونه و همکاران (Arnone et al, 2007) ارائه شده است، تکمیل شود. نمونه مورد بررسی در این مطالعه ۲۲ کشورهای نوظهور بر اساس شاخص دون‌جونز و هم‌چنین کشور ایران در طی دوره ۱۹۸۰–۲۰۱۰ است.^۱

ادامه این مقاله این گونه طرح‌ریزی شده است که در بخش بعدی به ادبیات اقتصادی در زمینه‌ی استقلال بانک مرکزی پرداخته می‌شود، در بخش سوم، شواهد و تجربه‌هایی از چگونگی اثر گذاری استقلال بانک مرکزی بر ثبات اقتصادی در برخی از کشورها ارائه خواهد شد. در بخش چهارم متداول‌تری تحقیق و داده‌های مورد استفاده و نمونه مورد بررسی توضیح داده خواهد شد. در بخش پنجم، نتایج تجربی و در نهایت در بخش ششم نتیجه‌گیری و توصیه‌های سیاستی ارائه می‌شود.

۲- استقلال بانک مرکزی و ثبات مالی: موردي بر ادبیات نظری

استدلال‌های متفاوتی وجود دارد مبنی بر این که چرا استقلال بانک مرکزی می‌تواند برای

۱- این کشورها شامل آرژانتین، برباد، شیلی، چین، کلمبیا، جمهوری چک، مصر، مجارستان، هند، اندونزی، ایران، مالزی، مکزیک، مراکش، پرو، فیلیپین، هلند، روسیه، افریقا جنوبی، کره جنوبی، تایلند و ترکیه هستند.

ثبات مالی اقتصاد، یک موضوع مهم باشد. اولاً، استقلال بیشتر از ناحیه فشارهای سیاسی بیرونی، دلالت بر این دارد که بانک مرکزی در جلوگیری از آشفتگی ها و فشارهای مالی، محدودیت های کمتری داشته باشد، به گونه ای که بانک قادر است سریع تر و با جدیت بیشتری قبل از این که بحران پدیدار شود، واکنش نشان دهد (Cihak, 2007). زیرا هنگامی که دولتها در امور بانک دخالت دارند، باعث ایجاد تأخیر در اتخاذ سیاست های مناسب می شود، به گونه ای که عمل بانک مرکزی تضادی با علائق سیاستمداران نداشته باشد. برای مثال السینا و درازن (Alesina and Drazen, 1991)، بحث می کنند، وجود بازیگرانی که قدرت حق و توی چندگانه در سیستم مالی دارند، باعث می شود که نسبت به بحران ها، یک واکنش تأخیری انجام گیرد. خصوصاً اگر سیاستمداران در مورد هزینه های بحران نامطمئن باشند، نسبت به کاهش هزینه های تعديل که آن ها یا گروه سیاسی حامی، آن را بر عهده گرفته اند، سعی می کنند که با تأخیر واکنش نشان دهند؛ البته ممکن است که کل هزینه های تعديل، افزایش یابد. همچنین کوئیتاین و تیلور (Quintyn and Teylor, 2003) بیان می کنند که در اکثر بحران های بخش مالی در دهه ۱۹۹۰، دخالت سیاسی در فرآیند نظارتی که منجر به از بین رفتن قاعده مندی شده است، یک عامل مهم و اثرگذار بر ضعف بانک های مرکزی در واکنش به بحران ها بوده است (Quintyn and Teylor, 2003).

علاوه بر این، بانک مرکزی مستقل، بهتر قادر به حفظ ثبات مالی خواهد بود. برای مثال، اگر بانک مرکزی نشانه هایی از مشکلات در بخش های مالی نو ظهور تشخیص دهد، می تواند بازارهای مالی را اصلاح کند. همچنین اگر بانک مرکزی در مورد نظارت های محتاطانه خرد^۱ در اقتصاد مشغول باشد، نیاز به یک سری تعديلات در مورد عملکرد نهادهای مالی برای کنترل آن ها دارد (Klomp and De Haan, 2009). در مقابل یک بانک مرکزی وابسته که تحت سیطره قدرت سیاسی قرار دارد، دارای نهادهای مالی ضعیف است و قادر نخواهد بود که فعالیت های محتاطانه قوی و به موقع در مقابل پدیده های نامطلوب اقتصادی از خود بروز دهد (Cihak, 2007). هاتچیسون و مک دیل (Hutchison and McDill, 1999)، بحث می کنند که یک بانک مرکزی که ارتباط نزدیکی را با دولت دارد و سیاست های خود را با دولت هماهنگ می کند، بیشتر مستعد

۱- Micro-prudential Supervision

حمایت مالی از نهادهای مشکل دار است، به عبارت دیگر این بانک خود ایجاد کننده نهادهایی برای مسئله مخاطرات اخلاقی است (Klomp and De Haan, 2009).

ثانیاً، کیهاک (Cihak, 2007) اشاره می کند که مسئله ناسازگاری زمانی در سیاست های اتخاذ شده برای ثبات مالی وجود دارد که شبیه به مسئله ناسازگاری زمانی در سیاست های اتخاذ شده در مورد سیاست های پولی است. در این صورت براساس دیدگاه وی مسئله ناسازگاری زمانی این گونه قابل بیان است که سیاست گذار دو واکنش امکان پذیر در مقابل با بی ثباتی های مالی دارد: «سخت و محکم»^۱ و «آسان و بامدارا»^۲. اگر سیاست گذار اجازه دهد که بازار تصور سخت در مورد آن داشته باشد، آنگاه انگیزه کوتاه مدتی برای عمل آسان و مدارا در حالت فشارهای مالی دارد، به خصوص هنگامی که هزینه های کوتاه مدت کمتر از حالتی باشد که واکنش سخت و محکم صورت گیرد. علاوه بر این، در حالت وجود انتظارات عقلائی، شرکت کنندگان بازار انگیزه های سیاست گذاران را می دانند و بنابراین انتظار دارند که سیاست گذار بامدارا باشد. همچنین مانند مسئله ناسازگاری زمانی در سیاست پولی، سیاست گذار نیاز به یک ابزار تعهد و الزام آور دارد. در این صورت اعطای مسؤولیت پذیری برای حفظ ثبات مالی به یک بانک مرکزی مستقل و تفویض این حق به یک شخصی که گریز معناداری را از عدم ثبات مالی دارد، می تواند به عنوان یک چنین ابزار تعهد و الزام مطرح شود.

ثالثاً، جلوگیری از دخالت سیاستمداران در بانک مرکزی این شبهه که بحران مالی می تواند به عنوان یک حربه در رقابت های انتخاباتی دوره بعد، توسط دولت متصدی استفاده شود، را از بین می برد. کیفر (Keefer, 1999) بیان می کند که دولت متصدی درست قبل از انتخابات سعی می کند که با این بردن بحران های مالی، شرایط را مساعد نشان دهد.

بنابراین، استقلال بانک مرکزی به ثبات مالی سرعت می بخشد. علاوه بر این همان گونه که کیهاک (Cihak, 2007) بیان کرده است، ارتباط بین استقلال بانک مرکزی و ثبات مالی ممکن است هنگامی که بانک های مرکزی کنترل ناقصی بر رخدادهای سیاسی در ناحیه ثبات مالی دارند،

۱-Taught

۲-Lenient

آن چنان روش و مستقیم نباید. جدای از ثبات قیمتی، ثبات مالی اکثراً در صلاحیت بانک مرکزی مطرح است و معمولاً بانک مرکزی با دیگر نهادهای اقتصاد در آن شریک است.

۳- حقایق آشکار شده در مورد استقلال بانک مرکزی و ثبات مالی

به صورت تاریخی و از گذشته، ثبات قیمت‌ها به عنوان یک هدف کلیدی برای بانک‌های مرکزی در اکثر کشورها و به ویژه کشورهای نوظهور مطرح بوده است. علاوه بر این، با توجه به سطح توسعه‌ی مالی و ساختار مالی در این کشورها، ثبات مالی نیز مقوله‌ی مهمی در سیاست‌گذاری و اتخاذ سیاست‌ها در این کشورها به ویژه بعد از شیوع بحران‌ها در قرن بیستم در بین کشورهای نوظهور بوده است. با این وجود بسیاری از بانک‌های مرکزی در این کشورها خود را در مورد قواعد احتیاطی سطح کلان^۱ نیز مسئول دانسته‌اند و سعی کردند که این وظیفه را از تعهدات آشکار و صریح خود قرار دهند.

جدول (۱): ثبات مالی به عنوان هدف بانک‌های مرکزی (درصد از کل بانک‌های مرکزی)

بانک مرکزی			شرح
سایر کشورها	کشورهای پیشرفته	کل کشورها	
۲	۹	۳	۱. تعهد صریح و آشکار برای ثبات مالی
۱۸	۸۹	۴۴	۲. استنتاج و درک مسؤولیت برای ثبات مالی از تفسیر قانون
۵	۲۶	۱۰	الف) از تفسیر اهداف سیاست پولی
۴	۲۰	۸	ب) از تفسیر فعالیت‌های سیستم پرداخت
۸	۲۶	۱۲	ج) از تفسیر فعالیت‌های نظارت بر بانکداری
۱	۱۷	۵	د) از تفسیر فعالیت‌های نظارت بر بانکداری
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۳. تعهد داشتن و سپریستی کردن سیستم‌های پرداخت
۵۱	۳۴	۴۷	۴. نظارت کردن بر بانک‌ها
۱۸	۱۱	۱۶	۵. نظارت کردن بر تمام نهادهای مالی
۱۵	۷۷	۲۹	۶. انتشار یک گزارش ثبات مالی
۱۷	۸۳	۳۲	۷. واحد سازمانی جدا برای ثبات مالی
۴۰	۶۳	۴۵	۸. جوابگویی در مورد وظائف خود (به سهامداران/دولت/ عموم)
۱	۶	۲	۹. جوابگویی در مورد ثبات مالی

منبع: کیهاک (Cihak, 2010).

کیهاک (۲۰۱۰) مطالعه‌ای در مورد بانک‌های مرکزی ۱۵۷ کشور دنیا انجام داده است که نتایج حاصل از این مطالعه در مورد هدف ثبات مالی برای بانک‌های مرکزی این کشورها در جدول (۱) خلاصه شده است.

هم‌چنین حالت ارجاعی و فری مانند سیستم مالی در بازارهای نوظهور در بحران جهانی اخیر، می‌طلبد که ثبات مالی به عنوان یک هدف سیاست پولی با اهمیت در نزد مقام‌های پولی باشد (De Gregorio, 2011). این مطلب به صورتی است که حتی هنگامی که اکثر این کشورها هدف گذاری تورم را به صورت رسمی انتخاب کرده‌اند (مثل شیلی، برباد، افریقای جنوبی، اندونزی، تایلند و مکزیک)، در عمل آن‌ها از یک چارچوب هدف گذاری تورم انعطاف‌پذیر پیروی می‌کنند و در برابر شوک‌های دیگر و هم‌چنین فشار بر دیگر اهداف خود، با صلاح‌دید عمل می‌کنند. در جدول (۲) اهداف و ابزارهای سیاستی بانک‌های مرکزی در کشورهای نوظهور طی سال‌های اخیر خلاصه شده است.

مطالعاتی که در زمینه استقلال بانک مرکزی و اثر آن بر ثبات مالی صورت گرفته است، نشان می‌دهند که استقلال بانک مرکزی منجر به افزایش ثبات مالی در کشورها شده است. برای مثال کلومپ و دی‌هان (Klomp and De Haan, 2009)، مطالعه‌ای را در این زمینه انجام داده‌اند که در آن مطالعه ضمن تأیید آماری ارتباط معکوس بین بی‌ثباتی مالی و استقلال بانک مرکزی، این مطلب در نموداری نیز خلاصه شده است که شکل (۱) این مطلب را نشان می‌دهد.

۴. متداول‌ترین تحقیق و داده‌ها

۴-۱. شاخص بی‌ثباتی مالی

در اکثر مطالعات از جمله مطالعه‌ی گارکیا و دل‌ریو (Garcia and Del Rio, 2003) و کیهاک (Cihak, 2007)، بی‌ثباتی مالی از طریق وقوع بحران‌های بانکی معرفی شده است. اما در استفاده از این شاخص به عنوان معیار بی‌ثباتی مالی، مشکلاتی وجود دارد. اولاً بحران‌های بانکی زمانی که به اندازه کافی شدید و اثر گذار باشند، می‌توانند به عنوان شاخص بی‌ثباتی مالی باشند. ثانیاً تعیین زمان دقیق بحران‌ها و این که دقیقاً چه زمانی رخ می‌دهند، یک سؤال اساسی است

(Caprio and Klingebiel, 1996). ثالثاً این معیار تنها بی ثباتی مالی در سیستم بانکی را در نظر می گیرد و سایر بخش‌های مالی منظور نمی شوند (Klomp and De Haan, 2009).

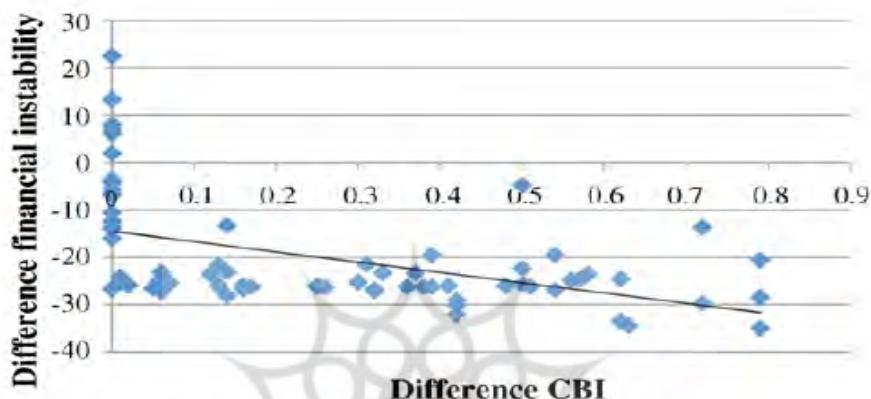
جدول (۲): اقتصادهای نوظهور: اهداف بانک‌های مرکزی و ابزارهای سیاستی

دیگر اهداف نظارتی	روند تورم	ابزارهای سیاستی	اهداف عمده و تکلیف شده	کشور
- قواعد بانکی - سیستم پرداخت	۵/۳ درصد (۲۰۰۵-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول - ثبات مالی	برزیل (هدف گذاری تورم ۴/۵ درصدی در ۱۹۹۹ از ۲۰۰۵)
- سیستم پرداخت - سیستم بانکی - کارگزاران مالی - نرخ ارز خارجی	۳/۹ درصد (۲۰۰۷-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول	شیلی (هدف گذاری تورم ۳ درصدی در ۱۹۹۱ از ۲۰۰۷)
- سیستم پرداخت - بازارهای مالی - مدیریت بدھی	۳/۱ درصد (۲۰۰۵-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول - رشد اقتصادی	چین
- سیستم پرداخت - قواعد بانکی - مدیریت بدھی - بازار پول	۶/۶ درصد (۲۰۰۵-۱۲)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول - ثبات مالی - رشد اقتصادی	هند
- قواعد بانکی - سیستم پرداخت	۵/۲ درصد (۲۰۱۰-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول	اندونزی (هدف گذاری تورم ۵ درصدی در ۲۰۰۵ از ۲۰۱۰-۱۱)
- قواعد بانکی - نهادهای مالی	۲/۸ درصد (۲۰۰۵-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول - ثبات مالی	مالزی
- قواعد بانکی - سیستم پرداخت	۴/۳ درصد (۲۰۰۳-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i>	- ثبات ارزش پول	مکزیک (هدف گذاری تورم ۳ درصدی میان مدت در ۲۰۰۳)
- سیستم پرداخت - قواعد بانکی	۱۱/۵ درصد (۲۰۰۵-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i>	- ثبات ارزش پول - مدیریت بخش مالی	نیجریه

		<i>RR</i>		
- قواعد بانکی - نرخ ارز	۱۰ درصد (۲۰۰۵-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول	روسیه
- قواعد بانکی - سیستم پرداخت - کنترل ارز	۵/۵ درصد (۲۰۰۰-۱۱)	<i>PR</i> <i>OMO</i> <i>RR</i>	- ثبات ارزش پول - ثبات مالی	افریقای جنوبی هدف‌گذاری تورمی (انعطاف‌پذیر)

PR: نرخ‌های سیاستی (بهره، تنزیل مجدد)، *OMO*: عملیات بازار باز، *RR*: نرخ ذخیره قانونی

منبع: کیهان (Cihak, 2010)

شکل (۱): ارتباط بین تغییر در بی ثباتی مالی و تغییر در استقلال بانک مرکزی

منبع: کلومپ و دی‌هان (Klomp and De Haan, 2009)

در این مطالعه شاخص‌های متفاوتی از بی ثباتی مالی در یک اقتصاد در نظر گرفته شده است که داده‌های مورد استفاده برای شاخص بی ثباتی مالی در طی دوره ۱۹۸۰-۲۰۱۲ است. این شاخص‌ها در سه گروه برای شاخص بی ثباتی مالی تقسیم‌بندی شده‌اند. گروه اول تحت عنوان شاخص‌های سیستم بانکی^۱، گروه دوم تحت عنوان شاخص‌های ریسک و بازده^۲ و گروه سوم تحت عنوان

۱- Banking System

۲- Risk and Return

شاخص‌های مقامات پولی^۱ هستند. در گروه شاخص‌های سیستم بانکی، پنج شاخص تحت عنوان تغییر در نسبت بددهی‌های بانکی به GDP ^۲، تغییر در نسبت ذخائر به دارایی‌های بانک^۳، تغییر در نسبت سرمایه به دارایی بانک^۴، تغییر در نسبت اعتبارات داخلی فراهم شده برای بخش خصوصی GDP توسط سیستم بانکی داخلی به GDP ^۵ و تغییر در اعتبارات پرداختی به بخش خصوصی به GDP ^۶ مورد استفاده قرار گرفته‌اند. تغییرات زیاد در نقدینگی بانک‌ها می‌تواند نشان‌دهنده بحران باشد. هم‌چنین رشد اعتبارات نیز در اکثر الگوهای بانکی در نظر گرفته می‌شود.

(Beck et al, 2006)

علاوه بر این افزایش یا کاهش ریسک‌های مالی نیز می‌تواند منجر به تحت تأثیر قرار دادن ثبات بخش مالی شود. برای مثال، بک و همکاران (Beck et al, 2006) بیان کرده‌اند که سطح نرخ بهره واقعی به طور معناداری با وقوع بحران بانکی در ارتباط است. در این مطالعه سه شاخص تغییر در نرخ بهره واقعی^۷ ($RR1$)، تغییر در گسترش نرخ بهره^۸ ($RR2$) و تغییر در پاداش ریسک^۹ ($RR3$) (به عنوان شاخص‌های گروه ریسک و بازده در نظر گرفته شده‌اند. تغییرات زیاد در دارائی‌های خارجی یا عرضه پول می‌تواند نشان‌دهنده وجود مشکل در سیستم مالی باشد (Beck et al, 2006). دو شاخص تغییر در نسبت پول و شبه پول به GDP ^{۱۰} ($MA1$) و تغییر در نسبت خالص

۱- Monetary Authorities

۲- Change in Ratio of Bank Liabilities to GDP

۳- Change in Ratio of Bank Liquid Reserves to Bank Assets

۴- Change in Ratio of Bank Capital to Assets

۵- Change in Domestic Credit Provided by Banking Sector (% of GDP)

۶- Change in Domestic Credit to Private Sector (% of GDP)

۷- Change in Real Interest Rate

۸- Change in Interest Rate Spread

۹- Change in Risk Premium on Lending

۱۰- Change of Money and Quasi Money (M2) to GDP

دارایی‌های خارجی به 1GDP ($MA2$) در این قسمت نیز در نظر گرفته شده‌اند. تشریح این داده‌ها در جدول (۴) در ضمیمه ارائه شده است.

۴- الگوی مورد برآذش

در این بخش سعی می‌شود که ارتباط بین بی‌ثباتی مالی و استقلال بانک مرکزی (CBI) با استفاده از یک مدل داده‌های تابلویی پویا برآورده شود. علاوه بر این، در دوره مورد نظر، استقلال بانک مرکزی (CBI) در تمام کشورهای مورد بررسی، تنها یک بار تغییر پیدا کرده است و یا این که این تغییر هم صورت نمی‌گیرد. در نتیجه تغییرات زمانی در شاخص CBI خیلی محدود است. برای ارزیابی این ارتباط به صورت دقیق‌تر، یک الگوی داده‌های ترکیبی پویا براساس داده‌های تابلویی نامتوازن بین سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲ برای کشورهای اشاره شده در قسمت‌های قبل، مطرح شده است. تعداد وقفه بهینه برای هر متغیر براساس آماره اطلاعاتی شوارتز-بیزین (SBC) انتخاب شده است. برای اکثریت مطلق کشورها، تصریح بدون متغیر وابسته با وقفه رد شده است و بنابراین بیان می‌کند که پویایی در تخمین این مدل با اهمیت است و بنابراین روش اثرات ثابت ایستا، روش مناسبی برای بررسی فرضیه مورد نظر نیست. الگوی مورد نظر به صورت زیر است:

$$f_{i,t} = \alpha + \sum_{l=1}^m \mu f_{i,t-l} + \sum_{l=1}^m \beta_j X_{i,t-l} + \sum_{l=1}^m \gamma CBI_{i,t-l} + \delta_t + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

به طوری که $f_{i,t}$ ، شاخص بی‌ثباتی مالی در کشور i در زمان t ، $X_{i,t-l}$ برداری از متغیرهای کنترل است که در مطالعه Demirguc-Kunt and Detragiache (Demirgue-Kunt and Detragiache, 1998) استفاده شده است و $CBI_{i,t-l}$ نیز شاخص استقلال بانک مرکزی در مطالعه آرنونه و همکاران (Aronne et al, 2007) است که برای سال‌های مورد نظر تکمیل شده است. δ_t نیز اثر خاص هر کشور را نشان می‌دهد و $\varepsilon_{i,t}$ نیز عبارت خطاست. همان طور که ملاحظه می‌شود معادله (۱)، یک الگوی اجزای خطای پویا است. در این صورت استفاده از OLS همراه با مشکلاتی است و در هر دو روش اثرات ثابت و تصادفی، حتی با وجود عدم خود همبستگی بین

۱- Change in Net Foreign Assets to GDP

۲- Dynamic Error Component Model

اجزاء و خطاء، متغیر وابسته با وقفه با عبارت خطأ دارای ارتباط است.

آرلانو و باند (Arellano and Bond, 1991) تخمین زن روش تعیین یافته گشتاوری (*GMM*) را معرفی می کنند که این مشکل از طریق استفاده از اولین تفاضل معادله (۱) برطرف می شود:

$$\Delta f_{i,t} = \alpha + \sum_{l=1}^m \mu \Delta f_{i,t-l} + \sum_{l=1}^m \beta_j \Delta X_{i,t-l} + \sum_{l=1}^m \gamma \Delta CBI_{i,t-l} + (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1}) \quad (2)$$

معادله (۲) نیاز به متغیر ابزاری مناسبی دارد که بتواند جایگزین متغیر درون‌زای با وقفه شود که در عین وابسته بودن با تفاضل متغیر وابسته با وقفه، با $\varepsilon_{i,t-1}$ وابسته نباشد. سعی شده است که وقفه مرتبه دو یا بیشتر متغیر وابسته درون‌زا و تفاضل مرتبه اول متغیرهای بروزنزا به عنوان متغیر ابزاری در تخمین رابطه (۲) مورد استفاده قرار گیرند. با این وجود این روش یک سری اباداتی را نیز دارد. اولاً تفاضل گیری از معادله باعث می شود که اطلاعات بلندمدت کشورها که از طریق متغیرهای سطح حاصل می شوند، از بین بروند. ثانیاً اگر متغیر توضیحی در طول زمان ثابت باشد (برای مثال *CBI* در این مطالعه)، تفاضل این متغیر، متغیر ابزاری مناسبی نخواهد بود.

تحت یک سری فروض اضافی تر، می توان یک تخمین زن *GMM* جانشین معرفی کرد که این مشکل را از بین می برد. مخصوصاً اگر فرض شود که متغیرهای توضیحی با اثرات انفرادی^۱ () وابسته نباشند، آنگاه شرایط گشتاوری بیشتری موجود خواهد بود (آرلانو و بوور (Arellano and Bover, 1995)). در این صورت، وقفه تفاضل این متغیرها و متغیر با وقفه، می تواند به عنوان ابزارهای قابل اعتمادی برای معادله در سطح باشد. بلاندل و باند (Blundell and Bond, 1998) نشان می دهند که این تخمین زن *GMM* سیستمی زمانی که متغیر وابسته و یا متغیرهای توضیحی در طی زمان ثابت هستند، مرجح بر روش آرلانو و باند (Arellano and Bond, 1991) است. در نهایت، به دلیل این که الگوی بلندمدت بیش از حد مشخص است، اعتبار فرض مورد نظر از طریق آزمون سارگان^۲ مورد بررسی قرار گرفته اند.

۴-۳. داده ها

۱- Individual Effect

۲- Sargan Test

داده‌های مربوط به شاخص *CBI* تنها در دو نقطه از زمان یعنی در آخر دهه ۱۹۸۰ و سال ۲۰۰۳ توسط آرنونه و همکاران (Arnone et al, 2007) ارائه شده‌اند. با استفاده از اطلاعات مربوط به اصلاح و بازنگری قانون بانک مرکزی که توسط آکموگلو و همکاران (Acemoglu et al, 2008) فراهم شده، سعی شده است که برای شاخص *CBI* بین سال‌های مورد نظر داده‌ها تکمیل شوند. متغیرهای کنترل نیز براساس متغیرهای پیشنهادی که در مطالعه Demirguc-Kunt and Detragiache (1998) ارائه شده است، انتخاب شده‌اند. این متغیرها در جدول (۴) به همراه منبع آن‌ها آورده شده‌اند. نرخ تورم (*INF*)، نرخ رشد اقتصادی (*EG*)، تغییر در نرخ ارز (*ER*) و شوک داده وارد به رابطه مبادله (*TOT*) متغیرهای کنترلی اقتصاد کلان در این الگو هستند. علاوه بر این تولید ناخالص داخلی سرانه (*GDP* سرانه) نیز به عنوان یک متغیر برای کنترل تفاوت سطح توسعه در کشورهای مورد بررسی وارد الگو شده است. در قدم بعدی کسری بودجه دولت (*BD*) به الگو اضافه گردیده است، زیرا وجود کسری بودجه می‌تواند به عنوان یک عامل اثرگذار بر عدم استقلال بانک مرکزی باشد و بنابراین ثبات مالی را در معرض خطر قرار می‌دهد. آزادسازی مالی (*FL*) و بیمه سپرده‌ها (*DI*) نیز به عنوان دو متغیر مالی به الگو اضافه شده‌اند. آزادسازی مالی ناصحیح می‌تواند به عنوان یک عامل بر هم زننده ثبات مالی مطرح شود، زیرا در شرایطی که آزادسازی مالی صورت گرفته است، نهادهای مالی در معرض ریسک بیشتری قرار خواهند داشت (Kaminsky and Reinhart, 1999). بیمه‌ی سپرده‌ها نیز از دو طریق بر بی ثباتی مالی اثر معکوس دارد؛ از یک طرف زمانی که سپرده‌ها بیمه شوند، احتمال فرار بانکی کاهش می‌یابد؛ از طرف دیگر بیمه سپرده‌ها باعث می‌شود که بانک انگیزه سرمایه‌گذاری‌های با ریسک بالاتر را داشته باشد.

کلومپ و دی‌هان (Klomp and De Haan, 2009)، علاوه بر متغیرهای بالا، یک متغیر برای ارزیابی اثر جهانی شدن (*G*) بر بی ثباتی مالی را وارد الگو کرده‌اند. اثر جهانی شدن بر بی ثباتی مالی می‌تواند مثبت یا منفی باشد که بستگی به همبستگی بین بی ثباتی مالی اقتصاد داخلی و شوک‌های مالی خارجی دارد. اگر این همبستگی مثبت باشد، جهانی شدن موجب افزایش و تقویت بی ثباتی مالی می‌شود و اگر این همبستگی منفی باشد، جهانی شدن دارای یک اثر هموار

کننده و یکنواخت کننده بر بازارهای مالی دارد. جریان‌های بالای در قالب فرارهای سرمایه^۱، مخصوصاً در کشورهای نوظهور نیز می‌تواند ثبات بخش مالی اقتصاد را تحت تأثیر قرار دهد. فرانکل (Frankel, 1999) بیان می‌کند که از ابتدای دهه ۱۹۹۰، جریان‌های سرمایه خصوصی بین‌المللی به شدت افزایش یافته‌اند و در نتیجه آسیب‌پذیری و شکنندگی مالی و بنابراین پراکندگی و سرایت بحران‌های مالی افزایش یافته است. برای این منظور از متغیر خالص جریان‌های مالی (*NFF*) که تفاوت بین ورود و خروج سرمایه است، استفاده شده است.

تمام داده‌های مورد استفاده در این پژوهش طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲ برای کشورهای نوظهور براساس شاخص جونز شامل آرژانتین، برباد، شیلی، چین، کلمبیا، جمهوری چک، مصر، مجارستان، هند، اندونزی، کره‌جنوبی، مالزی، مکزیک، مراکش، پرو، فیلیپین، هند، روسیه، آفریقا جنوبی، تایلند، ترکیه و ایران است.

۵. نتایج تجربی

نتایج حاصل از برازش الگوی ارائه شده بین متغیر بی‌ثباتی مالی و سایر متغیرهای اقتصادی اشاره شده در قسمت قبل در جدول (۳) خلاصه شده است. فرآیند تخمین در این الگو به گونه‌ای بوده است که سعی شده متغیرهای بی معنا مرحله به مرحله از الگو حذف شوند، تا در نهایت متغیرهای معنادار در الگو باقی مانده‌اند. به منظور بررسی اثر استقلال بانک مرکزی بر بی‌ثباتی مالی، برای هر شاخص از این متغیر، در الگو برازش شده است. در یک الگو ابتدا اثر استقلال سیاسی بانک مرکزی (*CBIP*) و استقلال اقتصادی بانک مرکزی (*CBIE*) و سایر متغیرها بر شاخص بی‌ثباتی مالی و در الگوی دیگر اثر استقلال کلی بانک مرکزی (*CBIT*) و سایر متغیرها بر همان شاخص بی‌ثباتی مالی مورد برازش قرار گرفته است.

هم‌چنین برآورد الگو به روش *GMM* است که در آن پویایی واردہ از طریق ابزاری بودن متغیرها ارزیابی می‌شود. سازگاری تخمین زننده‌های روش *GMM*، وابسته به اعتبار ابزارهای مورد استفاده است. برای این منظور دو آزمون مورد توجه قرار گرفته است. یکی آزمون سارجن

برای محدودیت‌های بیش از حد مشخص است که از طریق این آزمون اعتبار متغیرهای ابزاری مورد استفاده در فرآیند تخمین آزمون می‌شود. آزمون بعدی در مورد عدم همبستگی سریالی عبارات خطأ است. بر اساس آزمون سارگان، شواهدی از تصریح نادرست در الگوهای مورد برآش مشاهده نشده است. علاوه براین بر اساس آزمون عدم همبستگی سریالی، گرچه در مواردی از آزمون عدم همبستگی مرتبه اول، شواهدی از همبستگی سریالی مشاهده شده است، اما این مطلب در مورد آزمون همبستگی مرتبه دوم، وجود نداشته است.

نتایج گزارش شده در جدول (۳) ارتباط بین متغیرهای اشاره شده در قسمت‌های قبل و بی ثباتی مالی را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج موجود، متغیر استقلال بانک مرکزی اعم از سیاسی، اقتصادی و کل، موجب کاهش بی ثباتی مالی در کشورهای مورد بررسی شده است. علاوه بر این متغیر *Tor* که نشان دهنده نرخ تغییرپذیری در حکمرانی مقام پولی در اقتصادهای فوق الذکر است، این مطلب را تأیید می‌کند، به گونه‌ای که ارتباط بین *Tor* و بی ثباتی مالی مستقیم و موافق با انتظارات نظری است. در مورد متغیرهای کنترلی نیز انتظارات نظری تأیید شده است، به طوری که ارتباط بین رشد اقتصادی و بی ثباتی مالی، یک ارتباط معکوس است. علاوه بر این تغییرات در رابطه‌ی مبادله، نرخ ارز و تورم موجب افزایش بی ثباتی مالی شده است و نشان می‌دهد که این متغیرها نقش مهمی در کنترل بی ثباتی مالی دارند.

ضریب کسری بودجه در الگوهایی که این متغیر وارد شده است، مثبت است و نشان از ارتباط مستقیم بین افزایش کسری بودجه و بی ثباتی مالی دارد که موافق با انتظارات نظری است و نشان می‌دهد که وجود کسری بودجه به دلیل این که قاعده‌مندی و استقلال بانک مرکزی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، باعث افزایش بی ثباتی مالی شده است.

یکی از متغیرهای مهم در کاهش بی ثباتی مالی، بیمه‌ی سپرده است. همان‌طور که در قسمت قبل اشاره شد، این متغیر از طریق یک متغیر مجازی نشان داده شده است، به گونه‌ای که این متغیر برای سال‌هایی که یک کشور دارای این سیستم است، مقدار یک را اتخاذ می‌کند. نتایج نشان می‌دهد که یکی از روش‌هایی که از طریق آن می‌توان بی ثباتی مالی را در کشورها کنترل کرد، استفاده از این سیستم در بانکداری است.

اثرات الحق کشورها به دنیای خارج و اثر آن بر بی ثباتی مالی در این کشورها نیز از طریق سه متغیر *NFF*، *G* و *FL* قابل ارزیابی است. ضرایب موجود در جدول (۳) در مورد این متغیرها،

نشان می دهند که جهانی شدن منجر به افزایش بی ثباتی مالی در این کشورها شده است. این نتیجه گویای این واقعیت است که پدیده‌ی جهانی شدن در کشورهای نوظهور همان نقش برانگیزاننده در توسعه مالی را ایفا نمی کند.

جدول (٣). نتایج حاصل از برآذش الگو

۶. جمع بندی و نتیجه‌گیری

استقلال بانک مرکزی نه تنها برای دست یابی به هدف ثبات سطح قیمت‌ها مفید است، بلکه برای حفظ ثبات مالی اقتصاد نیز ضروری است. در این صورت استقلال بیشتر این نهاد از ناحیه فشارهای بیرونی، به این معناست که این نهاد قدرت مقابله بهتری را در مورد فشارهای مالی صرف نظر از محدودیت‌های سیاسی دارد و بانک قادر خواهد بود که زودتر و با جدیت بیشتری در موقعی که بحران‌ها در حال پدیدار شدن هستند، اقدام کند.

در این مطالعه سعی شد که اثر استقلال بانک مرکزی بر ثبات مالی در قالب الگوی داده‌های ترکیبی پویا در برخی از کشورها نوظهور در طی دوره‌ی ۱۹۸۲-۲۰۱۲ مورد ارزیابی قرار گیرد. نوآوری این مقاله در این است که در آن سعی شده معیارهای متفاوتی از ثبات مالی در نظر گرفته شود. در تحلیل‌های موجود، شاخص‌های بحران بانکی و همچنین سایر متغیرهایی که نشان‌دهنده عدم ثبات در سایر بخش‌های سیستم مالی هستند، استفاده شده است.

نتایج حاصل از برآذش الگو نشان می‌دهند که متغیر استقلال بانک مرکزی اعم از سیاسی، اقتصادی و کل، موجب کاهش بی‌ثباتی مالی در کشورهای مورد بررسی شده است. علاوه بر این، متغیر در مورد متغیرهای کنترلی نیز انتظارات نظری تأیید شده است، به گونه‌ای که ارتباط بین رشد اقتصادی و بی‌ثباتی مالی، یک ارتباط معکوس و تغییرات در رابطه‌ی مبادله، نرخ ارز و تورم موجب افزایش بی‌ثباتی مالی شده است. ضریب کسری بودجه در الگوهایی که این متغیر وارد شده است، نشان از ارتباط مستقیم بین افزایش کسری بودجه و بی‌ثباتی مالی دارد و بیان می‌کند که وجود کسری بودجه به دلیل این که قاعده‌مندی بانک مرکزی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، باعث افزایش بی‌ثباتی مالی شده است. بر اساس نتایج، ییمه‌ی سپرده یکی از روش‌هایی است که از طریق آن می‌توان بی‌ثباتی مالی را در کشورها کنترل کرد. اثرات الحاق کشورها به دنیای خارج و اثر آن بر بی‌ثباتی مالی نیز نشان می‌دهند که جهانی شدن منجر به افزایش بی‌ثباتی مالی در این کشورها شده است.

به عنوان توصیه سیاستی برای اقتصاد ایران بر اساس نتایج حاصل شده از برآذش الگو، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

الف) استقلال بانک مرکزی به عنوان یک مقوله‌ی مهم در اقتصاد ایران مورد توجه قرار گیرد تا از این طریق بتوان به نظام مالی پویا در این شرایط گذار اقتصادی، ثبات بخشد و سعی شود که حکمرانی مقام پولی در این نهاد، بر اساس صلاح‌حید نبوده و بادوام باشد.

ب) نتایج نشان دادند که کسری بودجه دولت یکی از مهم‌ترین متغیرهایی بود که منجر به بی‌ثباتی مالی می‌شد. سیاست‌های مالی منظم و قاعده‌مند به منظور جلوگیری از ایجاد کسری در بودجه‌ی دولت، می‌تواند کمک کننده‌ی ایجاد و حفظ ثبات در بخش مالی اقتصاد ایران باشد و باید قاعده‌مندی در سیاست‌های هزینه‌ای دولتی در اولویت‌های سیاست‌های مالی قرار گیرد.

ج) وجود سیستم بیمه‌ی سپرده‌ها در نظام بانکداری کشور می‌تواند منجر به کاهش بی‌ثباتی‌های مالی شود. برای این منظور استفاده از این ابزار مالی بر اساس شرایط بانکداری اسلامی توصیه می‌شود.

د) جهانی شدن مالی در کشورهای نوظهور و مانند ایران باید به گونه‌ای هدفمند و برنامه‌دار حرکت کند که آثار منفی حداقلی بر نظام مالی اقتصاد کشور داشته باشد و منجر به افزایش بی‌ثباتی در این بخش نشود.

ه) بدون تردید در شرایط اعمال آزادسازی اقتصادی و پیگیری اهداف اصل چهل و چهار قانون اساسی، استقلال بانک مرکزی که منجر به تعديل بی‌ثباتی مالی می‌شود، در کشورمان ضرورت می‌یابد.

References

- [1] Acemoglu, D., S. Johnson, P. Querubin and J. Robinson. (2008). When Does Policy Reform Work? The Case of Central Bank Independence. NBER Working Paper: 14033.
- [2] Alesina, A. and A. Drazen. (1991). Why Are Stabilizations Delayed. *American Economic Review*, 81(5), 1170° 1188.
- [3] Arellano, M. and O. Bover. (1995). Another Look at the Instrumental Variable Estimation of Error-components Models. *Journal of Econometrics*, 68(1), 29° 51.
- [4] Arellano, M. and S. Bond. (1991). Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations. *Review of Economic Studies*, 58(2), 277° 297.
- [5] Arnone, M., B. Laurens, J. Segalotto and M. Sommer. (2007). Central Bank Autonomy: Lessons from Global Trends. IMF Working 07/88.
- [6] Beck, T., A. Demirguc-Kunt and R. Levine. (2006). Bank Concentration, Competition, and Crises: first Results. *Journal of Banking and Finance*, 30(5), 1581° 1603.
- [7] Blundell, R. and S. Bond. (1998). Initial Conditions and Moment Restrictions in Dynamic Panel Models. *Journal of Econometrics*, 87(1), 115° 143.

- [8] Caprio, G. and D. Klingebiel. (1996). Bank Insolvencies: Cross Country Experience. World Bank Policy Research Working Paper: 1620.
- [9] Cihak, M. (2007). Central Bank Independence and Financial Stability. IMF, Mimeo.
- [10] Cihak, M. (2010). Price Stability, Financial Stability, and Central Bank Independence. 38th Economics Conference at the Oesterreichische Nationalbank, Vienna.
- [11] Cukierman, A. (2008). Central Bank Independence and Monetary Policy-making Institutions: Past, Present and Future. *European Journal of Political Economy*, 24(4), 722° 736.
- [12] De Gregorio, J. (2011). Price and Financial Stability in Modern Central Banking. Keynote Speech, Governor of the Central Bank of Chile, at the joint Latin American and Caribbean Economic Association (LACEA)-Latin American Chapter of the Econometric Society (LAMES) Conference 2011, University Adolfo Ibáñez, Santiago, November 11.
- [13] Frankel, J. (1999). Preventing Banking Crises. In: Caprio, G., Hunter, C., Kaufman, G., Leipsiger, D. (Eds.). *Preventing Bank Crises: Lessons from Recent Global Bank Failures*, World Bank Publications.
- [14] Garcia Herrero, A. and P. Del Rio. (2003). Financial Stability and the Design of Monetary Policy. Banco de Espa na Working, Paper: 0315.
- [15] Grilli, V., D. Masciandaro and G. Tabellini. (1991). Political and Monetary Institutions and Public Financial Policies in the Industrial Countries. *Economic Policy*, 13, 341° 392.
- [16] Hutchison, M. and K. McDill. (1999). Are all Banking Crises alike?. *Journal of the Japanese and International Economies*, 12(3), 155° 180.
- [17] Kaminsky, G. and C. Reinhart. (1999). The Twin Crises: the Causes of Banking and Balance-of-payment Problems. *American Economic Review*, 89(3), 473° 500.
- [18] Keefer, P. (1999). When do Special Interests Run Rampant? Disentangling the role of Elections, Incomplete Information and Checks and Balances in Banking Crises. World Bank Policy Research Working Paper 2543.
- [19] Klomp, J. and J. De Haan. (2009). Central Bank Independence and Financial Instability. *Journal of Financial Stability*, 5, 2008-03.
- [20] Meade, E. and C. Crowe. (2007). The Evolution of Central Bank Governance around the World. *Journal of Economic Perspectives*, 21(4), 69° 90.
- [21] Oosterloo, S. and J. De Haan. (2004). Central Banks and Financial Stability: a Survey. *Journal of Financial Stability*, 1(2), 257° 273.
- [22] Quintyn, M. and M. Taylor. (2003). Regulatory and Supervisory Independence and Financial Stability. *CESifo Economic Studies*, 49, 259° 294.

ضمیمه:

جدول (۴). متغیرهای مورد استفاده و منبع آن‌ها

منبع	تعریف	متغیر
World Bank, 2013	نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سرانه	رشد اقتصادی (EG)
World Bank 2013	انحراف معیار رابطه مبادله	شوک رابطه مبادله (TOT)
World Bank 2013	تغییرات نرخ ارز واقعی	تغییر نرخ ارز (ER)
World Bank, 2013	نرخ تغییر شاخص ضمیمی تولید ناخالص داخلی	تورم (INF)
World Bank, 2013	کسری بودجه دولت به (به درصد)	کسری بودجه (BD)
Demirguc-Kunt and Sabaci, 2006	متغیر مجازی که مقدار یک را برای سال‌هایی که یک کشور دارای سیستم بیمه سپرده بوده است و صفر در غیر این صورت.	بیمه سپرده (DI)
World Bank, 2013	تفاوت بین ورود و خروج سرمایه در یک کشور به GDP (به درصد)	خالص جریان‌های سرمایه (NFF)
Dreher, 2013	شاخص جهانی‌شدن KOF	جهانی‌شدن (G)
Fraser Institute, 2013	متغیری بین صفر و یک که نشان می‌دهد چه درصدی از بازارهای مالی در یک اقتصاد آزادسازی شده‌اند.	آزادسازی مالی (FL)
Arnone et al., 2007 Klomp and De Haan, 2009	معیاری از استقلال سیاسی ° اقتصادی بانک مرکزی	استقلال بانک مرکزی (CBI)
Dreher et al., 2008	نرخ تغییر حکمرانی بانک مرکزی	Tor
World Bank, 2013	تغییر در نسبت بدھی‌های بانکی به GDP	BS1
World Bank, 2013	تغییر در نسبت ذخایر به دارایی‌های بانک	BS2
World Bank, 2013	تغییر در نسبت سرمایه به دارایی بانک	BS3
World Bank, 2013	تغییر در نسبت اعتبارات داخلی فراهم شده برای بخش خصوصی توسط سیستم بانکی داخلی به GDP	BS4
World Bank, 2013	تغییر در اعتبارات پرداختی به بخش خصوصی به GDP	BS5
World Bank, 2013	تغییر در نرخ بهره واقعی	RR1
World Bank, 2013	تغییر در گسترش نرخ بهره	RR2
World Bank, 2013	تغییر در پاداش ریسک	RR3
World Bank, 2013	تغییر در نسبت پول و شبه پول به GDP	MA1
World Bank, 2013	تغییر در نسبت خالص دارائی‌های خارجی به GDP	MA2

نسبت بانکی (BS)
 نسبت مالی (FL)
 نسبت بانکی (RR)
 مقام پولی (MA)